Strategisch investeringsplan

Inleiding
Investeringen zijn uitgaven die de gemeente doet voor zaken die lang meegaan en bijdragen aan de ontwikkeling van de stad of het dorp. Voorbeelden zijn de aanleg van wegen, de bouw van een maatschappelijke voorziening, ontwikkeling van een wijk en investeringen in duurzaamheid en energie. De investeringen leveren meerjarig nut op, gaan vaak gepaard met grote bedragen en worden afgeschreven over de levensduur van het object. Voor investeringen wordt een lening aangegaan, waarna deze geactiveerd wordt op de balans. Jaarlijks wordt een deel van de waarde afgeschreven. De afschrijving en rente voor de lening noemen we de kapitaallast. Om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken, zijn er dekkingsmiddelen: eigen middelen, investeringsreserves en bijdragen van derden, zoals subsidies en cofinanciering. Het geheel aan investeringen en investeringsruimte staat centraal in het Strategisch Investeringsplan (SIP).

Strategisch investeringsplan
Breda wil blijven investeren in de toekomst van de stad. Tegelijkertijd zijn er (financiële) onzekerheden. Daarom hanteert de gemeente het Strategische Investeringsplan (SIP) waarin vooruit wordt gekeken met een horizon van 20 jaar. De grote projecten doorlopen 4 fasen (ambitie, plan, project, realisatie). Elke fase wordt afgesloten met bestuurlijke besluitvorming, zodat bijgestuurd, geherprioriteerd of beëindigd kan worden. Het geheel aan investeringen, inclusief de fasering, staat in het SIP. Het SIP helpt ambities en financiën beter in balans te houden. Het is hét instrument om projecten te plannen, voor te bereiden en uit te voeren.

Categorieën investeringen
In de financiële verordening staan investeringen toegelicht. We onderscheiden 3 categorieën:

1. Stedelijke gebiedsontwikkelingen en unieke grootschalige investeringen:
    - MIRT fasering volledig van toepassing
    - gebruik van voorbereidingskredieten en uitvoeringskredieten bij fase-overgangen
    - zelfstandige investeringen en samenhangende investeringsprogramma's groter dan of gelijk aan € 5.000.000
2. Instandhoudings (plus)-/vervangingsinvesteringen:
    - vaststelling van meerjarenbeleidsplan en jaarlijks een uitvoeringsplan
    - geen aparte voorbereidingskredieten, uitvoeringskredieten per jaarschijf bij begrotingsvaststelling
3. Bedrijfsmiddelen en enkelvoudige investeringen:
    - meerjarenbeleidsplan en uitvoeringsplan voor bedrijfsmiddelen en bedrijfsvoering
    - geen aparte voorbereidingskredieten, uitvoeringskredieten per jaarschijf bij begrotingsvaststelling

Overprogrammering
Omdat de investeringsruimte beperkt is, houdt Breda zo veel als mogelijk rekening met capaciteit en externe factoren. Praktijkervaring leert dat geplande investeringsprojecten door verschillende omstandigheden (wetgeving, procedures, participatietrajecten) worden vertraagd of aangepast. We willen door middel van overprogrammeren zoveel mogelijk van de beschikbare investeringsmiddelen daadwerkelijk besteden in de stad. Bij de programmering van investeringsprojecten in het SIP wordt daarom rekening gehouden met overprogrammering: we plannen een bepaald percentage meer dan de beschikbare investeringsmiddelen.

Voor de eerste 2 jaarschijven van het SIP geldt een maximale overprogrammering van 25% ten opzichte van het beschikbare investeringsbudget. Voor de 3e jaarschijf geldt een maximale overprogrammering van 30%. Voor de 4e jaarschijf geldt een maximale overprogrammering van 40%.

Stedelijke programmering
Het bestuursakkoord 2026-2030 Breda Durft, Breda Doet vormt het uitgangspunt voor dit SIP. De investeringsprogrammering in dit SIP is gebaseerd op de keuzes uit het bestuursakkoord. Om deze ambities te kunnen realiseren, is het investeringsvolume met € 75 miljoen verhoogd. Daarnaast moet de realisatiekracht van de organisatie verder worden vergroot, in het bijzonder op het gebied van stedelijke programmering en gebiedsontwikkeling. Dit vraagt om scherpe prioritering, duidelijke financiële en programmatische kaders, robuuste sturing en voldoende capaciteit om projecten tijdig voor te bereiden en uit te voeren. Ook het wegnemen van structurele belemmeringen en een integrale samenwerking tussen beleid, programmering en uitvoering zijn daarbij nodig. Met deze randvoorwaarden wordt de uitvoering van de gekozen investeringen verder versterkt.

't Zoet
't Zoet is het boegbeeld van de nieuwe stedelijke ontwikkeling van Breda en krijgt deze bestuursperiode prioriteit. Hier ontstaat een nieuw hoogstedelijk stadsdeel waar wonen, werken, leren, cultuur, sport, creativiteit en innovatie samenkomen. De investeringen zijn gericht op het mogelijk maken van de gebiedsontwikkeling, de bereikbaarheid, het groen-blauwe raamwerk, parkeren en de openbare ruimte. Ook placemaking draagt eraan bij dat het gebied zich al tijdens de ontwikkeling tot een herkenbaar en levendig onderdeel van Breda ontwikkelt.

Overige investeringen
Naast 't Zoet investeert Breda in andere gebiedsontwikkelingen, bereikbaarheid, maatschappelijke voorzieningen, sport, cultuur, duurzaamheid, klimaatadaptatie, gemeentelijk vastgoed en de openbare ruimte. Daarbij maken we scherpe keuzes in tempo en fasering. Waar versnelling mogelijk en wenselijk is, brengen we investeringen naar voren. Waar financiële ruimte, uitvoeringskracht of externe omstandigheden daarom vragen, programmeren we investeringen later. Zo houden we ruimte om kansen te benutten en voorkomen we dat te veel projecten gelijktijdig om dezelfde middelen en capaciteit vragen.

SIP 2027-2030 op hoofdlijn (incl. overprogrammering)

Bedragen x € 1.000

Strategische investeringsplanning	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vitaal en Sociaal Breda	642	620	620	750
Ondernemend Breda	20.298	43.115	69.042	73.317
Duurzaam wonen in Breda	24.519	28.922	23.287	24.137
Basis op Orde	68.674	50.248	68.257	60.834
Organisatie en financiën van Breda	16.305	7.451	12.062	7.485
Totaal gemeentelijke investeringen	**130.438**	**130.356**	**173.268**	**166.523**
Beschikbare dekkingsmiddelen	**106.604**	**104.649**	**133.773**	**119.044**
Overprogrammering	**22%**	**25%**	**30%**	**40%**

STRATEGISCHE INVESTERINGSPLAN TOTAAL

Bedragen x € 1.000

Programma	**Investeringen in dit programma**	**Planning uitgaven 2027 (bruto)**	**Planning uitgaven 2028 (bruto)**	**Planning uitgaven 2029 (bruto)**	**Planning uitgaven 2030 (bruto)**	**Planning uitgaven 2031-2035 (bruto)**	**Planning uitgaven 2036-2040 (bruto)**	**Planning uitgaven 2041-2045 (bruto)**
Vitaal en Sociaal Breda	Speeltoestellen en sport in de openbare ruimte (instandhouding)	642	620	620	750	3.750	3.250	4.500
Totaal Vitaal en Sociaal Breda		**642**	**620**	**620**	**750**	**3.750**	**3.250**	**4.500**
Ondernemend Breda	Havenkwartier	3.237	2.756	3.062	4.241	2.500	2.500	
	t Zoet deelgebied 1 Gebiedsbudget	969	4.229	7.692	10.493	30.192		
	t Zoet deelgebied 1 Mobiliteitsbudget	1.802	9.522	12.841	10.618	67.777		
	t Zoet deelgebied 1 overig	2.259	6.190	7.741	5.610	8.622		
	t Zoet deelgebied 2 overig		255	260	9.351	65.336	62.942	8.178
	t Zoet Placemaking	4.282	5.500					
	t Zoet deelgebied 1 Parkeren		2.850	10.150	9.050	25.050		
	t Zoet deelgebied 2 Parkeren						27.650	
	Stationskwartier	63						
	Bavel	456	819	957	976	1.967	1.030	
	Centrum Oost	744	573	2.863	3.380	37.547	16.082	
	Gasthuisvelden	645	617	1.466	1.213	14.778		
	Nieuwe Mark	2.150	6.000	18.750	18.384			
	Economische zaken: innovatiedistrict	1.947	605			18.999		
	Economische zaken: werklocaties	1.300	1.000	3.260				
	Economische zaken	225						

Bedragen x € 1.000

	Verbeter Breda Volkshuisvestingsfonds	220						
	Verbeter Breda, bibliotheek Hoge Vugt		2.200					
Totaal Ondernemend Breda		**20.298**	**43.115**	**69.042**	**73.317**	**272.768**	**110.204**	**8.178**
Duurzaam wonen in Breda	Biodiversiteit	1.544						
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Faunapassages	1.313	1.496	1.992	996	4.980	4.980	4.980
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Natuurnetwerk: inrichting	1.409	2.413	1.917	1.678	6.850	5.216	1.043
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Verbindingszones: inrichting	167	167	167	167	835	596	107
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Verbindingszones: inrichting EVZ singels	500	2.500	2.500	1.402	6.434		
	Biodiversiteit - Landschapselementen	122						
	Natuurinvestering evenementen					271	90	113
	Parkeren	3.485	6.350	1.200	10.600	141.000		
	Realisatie ecologische hoofdstructuur							
	Van Gogh Nationaal Park	277	148	1.648				
	Energietransitie	1.000	1.000					
	Verkeersveiligheid	132						
	Infrafonds	147						
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk	5.511	3.991	7.384	6.710	41.070	39.140	23.950
	Mobiliteit herinrichting Academiesingel	250	1.750					
	Mobiliteit Prinsenkade fietsstraat	200	800					
	Mobiliteit veilige fietsverbindingen	1.000	1.000	1.000				
	Mobiliteitshub	1.000	1.000					
	Noordelijke rondweg	2.498	2.179	2.279	1.784	65.260	95.440	
	Wonen, tijdelijke woningen	500	700					
	Wonen, startersleningen	3.000	3.000	3.000				
	Wonen, woonwagens	135						
	Overige Stedelijke ontwikkelingen	329	428	200	800			
Totaal Duurzaam wonen in Breda		**24.519**	**28.922**	**23.287**	**24.137**	**266.699**	**145.462**	**30.193**
Basis op Orde	Bomen	2.150	2.220	1.925	2.000	10.000	9.500	13.000
	Beleidsdoel hitte, droogte, wateroverlast en waterrecreatie	1.775	2.225	2.275	1.450	5.000	6.000	7.000
	Herhuisvesting uitvoeringslocaties	648	1.540	4.335	12.228	46.843	8.972	
	Kader Richtlijn water				1.000	4.000		

Bedragen x € 1.000

	Landschapsverbetering Singelstructuur	500	446	450	400	2.000	1.600	2.000
	Levensbos	75	75	69				
	Openbare ruimte: herinrichtingen	300	300	300	1.300	6.200	5.000	7.000
	Openbare ruimte: stedelijk groen	950	915	675	900	4.500	4.100	6.000
	Openbare ruimte: water (instandhouding)	200	85	75	130	650	620	850
	Openbare ruimte: wegen	6.884	6.300	5.885	7.000	35.000	33.000	45.000
	Openbare ruimte; openbare verlichtng	5.259	4.321	3.450	1.800	9.000	7.950	10.500
	Specifieke kunstwerken	1.356	1.235	825	1.200	6.000	6.300	8.500
	Willemsbrug	1.167						
	Openbare ruimte en pleinenaanpak	1.502	1.975					
	Openbare ruimte: groene straten en pleinen			1.500	1.500			
	Veiligheid uitbreiding cameratoezicht	200						
	Cultuurclusters Klavers Jansen	8.529	1.682		3.750	3.750		
	MFA Bavel	10.946	284					
	Sporthal de Doelen	585	2.487	22.199				
	Vastgoedbeheer	3.060	2.050	1.450	1.600	5.000	288.400	290.000
	Vastgoedbeheer: verbouwing Speelhuislaan (jeugd)	550						
	Vastgoedbeheer: laadcapaciteit	1.438	308	244	216	1.120	280	
	Vastgoedbeheer: uitvoeringslocaties	250	250	250				
	Sportaccommodaties	5.150	4.500	3.500	3.500			
	Bewaar erfgoed (depot)	350	200					
	Afval	350	350	350	360	1.940	1.800	2.250
	Riolering	14.500	16.500	18.500	20.500	113.600	98.000	120.000
Totaal Basis op Orde		**68.674**	**50.248**	**68.257**	**60.834**	**254.603**	**471.522**	**512.100**
Organisatie en financiën van Breda	Bedrijfsvoering	3.160	2.405	1.385	1.605	10.005	10.109	9.455
	Wagenpark	11.705	5.046	10.677	5.880	35.561	31.311	23.376
	Herinrichting publiekshal	1.440						
Totaal Organisatie en financiën van Breda		**16.305**	**7.451**	**12.062**	**7.485**	**45.566**	**41.420**	**32.831**
Totaal investeringsplan		**130.438**	**130.356**	**173.268**	**166.523**	**843.386**	**771.858**	**587.802**
Beschikbare dekkingsmiddelen		**106.604**	**104.649**	**133.773**	**119.044**	**434.539**	**292.991**	**258.126**
Overprogrammering		**22%**	**25%**	**30%**	**40%**	**94%**	**163%**	**128%**

Programma	**Aankoop gronden in dit programma**	**Planning uitgaven 2027 (bruto)**	**Planning uitgaven 2028 (bruto)**	**Planning uitgaven 2029 (bruto)**	**Planning uitgaven 2030 (bruto)**	**Planning uitgaven 2031-2035 (bruto)**	**Planning uitgaven 2036-2040 (bruto)**	**Planning uitgaven 2041-2045 (bruto)**
Duurzaam wonen in Breda	Gronden biodiversiteit	4.249	4.145	4.145	4.828	14.015	13.310	
Totaal investeringen		**4.249**	**4.145**	**4.145**	**4.828**	**14.015**	**13.310**	

Aankoop grond
De investeringen voor de aankoop van strategische gronden worden afzonderlijk gepresenteerd. Op gronden wordt niet afgeschreven en strategische aankopen zijn sterk afhankelijk van kansen die zich voordoen. Hierdoor sluit de reguliere SIP-systematiek niet goed aan op grondverwerving en is het moment en de omvang van aankopen beperkt voorspelbaar.

Autoriseren van kredieten
Bij het vaststellen van de begroting autoriseert de raad de volgende kredieten:

- Categorie I: kredieten voor het opstarten van de ambitiefase, planfase of projectfase kleiner dan of gelijk aan € 1 miljoen die voldoen aan de gestelde voorwaarden conform artikel 5.2 van de financiële verordening.
- Categorie II en III: kredieten kleiner dan of gelijk aan € 1 miljoen. Bedrijfsmiddelen en vervangingsinvesteringen worden door de raad geautoriseerd ongeacht de investeringsgrootte.
- Kredieten groter dan € 1 miljoen worden op een later tijdstip in het begrotingsjaar via een apart voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Strategisch investeringsplan 1